

Nova žival.

F. Milčinski.

Moja kuharica Jera je zbolela in šla domov. Ni treba nič misliti, čeprav sem samec. Svoje lastno gospodinjstvo s svojo kuharico imam zgolj zato, ker ljubim pri kosilu sezute čevlje: drugega veselja itak nimam na svetu. — Jera je torej zbolela in šla domov, pa upam, da ni nič nevarnega. Jera je poštena žival, le to slabost ima, da me hoče spitati. Kadar me pride sestra obiskat, učiteljica je tam med Dravskimi Poljanci, vsakikrat se ji pohvali: „Naš gospod so se zredili.“ Drugega programa nima. Meni pa je stvar zelo neljuba; imam tako službo in take stranke, da mi je večkrat izpregovoriti kako resno besedo o zmernosti in varčnosti, sam pa tehtam 85 kil. To je zelo neprilичno. Sicer pa je pridna in skrbna in predno je odšla domov se zdraviti je sama še pobrigala se za namestnico.

Nova kuharica, Jerina namestnica, je majhna, tiha in delavna žival. Kako ji je ime, ne vem; povedala mi ga ni, meni pa se ne ljubi, jo izpraševati po njem. Vesel sem, da imam doma mir in da mi ni treba govoriti.

Njen pravopis je bolj slab — zabeleži namreč svoje izdatke. „Ule“ je olje, „zile“ je zelje, „promp“ je krompir in „frtjola“ je karfijola ali cvetača. Kuha približno v isti dobroti kakor piše.

Sicer pa je prijazna: pozdravi me, kadar domov pridem. Jera ni tega nikdar storila. Morebiti ji je bilo od izpovednika prepovedano.

Bog ve, ali je moja nova žival že kdaj kod drugod kaj kuhala, ali sem tako srečen, da uživam prvence njenega delovanja na tem polju. Tako se mi zdi, kakor da hodi nova pota in zasleduje nove cilje.

Kuha v znamenju slane luže.

N. pr.: Siva luža in nevesekaj je notri: to je juha.

Ali pa luža in v luži plavajo zelena peresca: to je salata.

Ali pa mrko močvirje, plašno zro iz njega nejasna telesa: to je golaž.

Enpot je postavila na mizo rjastorjavo lužo s cinki in notri ni bilo ničesar: to je bila neka omaka, pa nisem dognal kaka. Vprašati se mi ni ljubilo: vesel sem, če mi ni treba govoriti.

In vse zasoljeno!

Enkrat sem ji vendar rekel: „Slišite, vsako reč preveč solite!“ Zamerila mi ni, le rekla je: „Če ni slano, ni dobro!“ In solila je svojo pot naprej.

Je pač individualiteta; kuha kakor ji velewa srce, ne kakor bi ugajalo občinstvu!

Tolažim se: Bog ve, čemu je to dobro. Morebiti shujšam, močno bi me veselilo! —

Peči tudi ne zna. Njene pečenke so kuhane, blede so in drugega nimajo okusa, nego slane so. Pričnem jesti, pa ne vem, ali je od svinje, od teleta ali od govedine; le toliko vem: zanič je! Lačen grem v posteljo, tega nisem bil vajen.

Pa saj je spanje bolj zdravo, ako želodec ne tišči . . .

Drugače je pridna, ne morem nič reči. In snažna je. Če pogrinja mizo in zapazi na žlici ali na krožniku kak madež, recimo od muhe, ročno vzame žlico ali krožnik, dahne na madež in ga odstrga z nohtom.

In varčna je. Rabljene zobotrebce vse zopet nazaj spravi v posodico.

Le na hlače se ne spozna. Odrgal se mi je gumb, prišla ga je, pa ne tja, kjer je manjkal, ampak drugam. —

Ne vem, ali tudi drugi ljudje jedo krompirjevo salato s papriko ali je to zgolj osebna niansa moje nove živali. In pa hrenovo omako z grahom notri . . .

Jako malo jem, upam, da izdatno shujšam.

Kako stvar, ne rečem, še skuha tako, kakor kuhajo drugod, n. pr. krompir, jajca; tisto jem. Klobasa pa ji je zadnjič že izpodletela — vsaj za moj subjektivni okus. Svojega okusa seveda ne vsiljujem nikomur, morebiti je bila torej klobasa izborna, le jesti je nisem mogel.

Kombinacije ima moja nova žival čudne ali recimo izvirne, n. pr. mrzla gnjat in zraven žganjci z mlekom, ali pa pri govejem mesu za prikuhi hren in salata, ali pa hkratu s praženim krompirjem še krompirjeva salata. —

Kakih pet kil, se mi zdi, sem že shujšal. Še za kakih pet bi rad, pa bi bil srečen. Tako si prihranim pot v Rogaško Slatino in stroške. Rajši novi živali par kronic priboljšam k plači . . .

Opoldne mi je pripravila cvetačo ali „frtjolo“, kakor ona pravi. Načel sem jo, notri je bil zacvrt kupec ali hrošč. Jaz nisem učenjak, zato ne vem povedati, kake vrste je bil ta kupec ali hrošč; okrogel život je imel in precej nog in velik je bil kakor leča. Tfej! Kupec

ali hroščev katerekoli vrste ne ljubim v cvetači, jaz ne! Rad vpoštevam vsakogar prepričanje in okus, zahtevam pa odločno, da se vpoštevata tudi moj okus, zlasti med mojimi štirimi stenami! Tero-rizirati se ne dam po novih potih in ciljih!

Vsaj dva dni ne bom nič jedel!

Pa naj bo! Ako se sedaj ne iznebim trebuha, nikoli se ga ne bom.

Dekleta me že gledajo prijazneje, mislim, da se vidim mlajši!

* * *

Vražja smola! Moja nova žival mi je zbolela. Zdravnik pravi, da ima strahovito pokvarjen želodec in da mora takoj v bolnico, tam ji bodo, ne vem, želodec obrnili, nanovo tapecirali in zlikali. Majal je z glavo, očitajoče me je pogledal in me vprašal, s čim sem jo pravzaprav krmil. Glej ga dedca, saj je ona kuhala, ne jaz. Bogve, ali je sploh bolna v želodcu...

Žal mi je, da me prav sedaj zapušča sredi mojega zdravljenja zoper debelost...

Šel sem na kolodvor, da oddam pismo na prejšnjo kuharico Jero, kako ji je z zdravjem in kaj misli. Pri tej priliki pa sem se tehtal...!!!

Torej tako!

Kaj naj rečem! Vsak človek ima pač svoj dar: temu se vsaka figa izpremeni v balado, drugemu vsak ugrižljaj, naj je še tako zoprn, v mast! Jaz bi se nemara redil, če ne bi drugega jedel kakor zelene pajke! Devetdeset jih imam! Za pet kil sem se torej zredil, pa ob tej hrani!

Obupal bi! —

Ali pa se oženil!

Na cesti sem srečal gospodično Marijo, vseč mi je, ker je pametna, vse se lahko z njo pomeni.

Potolajila me je. „Debeli ste? Kaj še! Subi ste!“ je rekla. „Saj ste še vedno bolj dolgi kakor široki.“

Držala se je čisto modro. Taka prijaznost človeku dobro de.

Njo vzamem!

Kaj sem hotel reči — seveda, če me hoče.

